

Globální a regionální faktory ovlivňující českou konkurenceschopnost a export

Prof. Michal Mejstřík

ředitel a předseda představenstva EEIP, a.s., předseda dozorčí rady, ČAH, a.s.,
předseda Mezinárodní obchodní komory ČR, Praha

Přednáška na klubovém večeru ICC CR

22. dubna 2014, Praha

1. Kolik je našich exportérů a kam vyvážejí ?

Jak jsou odborně vybaveni ?

Počet vývozců celkem v období 2006 – 2013

Rok	Počet vývozců
2006	17055
2007	18531
2008	18527
2009	17792
2010	16405
2011	16303
2012	16722
2013	17991

Počet vývozců, kteří vyvezli zboží do EU v období 2006 – 2013 (1 vývozce může být zahrnut pouze jednou v daném roce)

Rok	Počet vývozců
2006	12364
2007	12750
2008	12977
2009	12234
2010	10280
2011	11802
2012	10271
2013	11223

Počet vývozců, kteří vyvezli zboží mimo EU v období 2006 - 2013

(1 vývozce může být zahrnut pouze jednou v daném roce)

Rok	Počet vývozců
2006	11140
2007	16096
2008	11966
2009	11269
2010	10829
2011	10098
2012	12295
2013	12985

1. Neskutečné výkyvy HDP – nejslabší dvourychlostní Evropa

Table 1.1. Overview of the *World Economic Outlook Projections*
(Percent change unless noted otherwise)

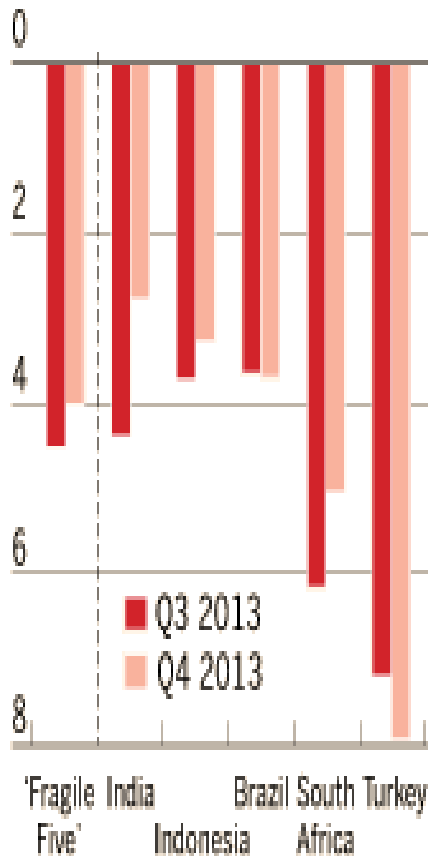
	Year over Year						Q4 over Q4		
	2012	2013	Projections		Difference from January 2014 WEO Update		Estimates 2013	Projections	
			2014	2015	2014	2015		2014	2015
World Output¹	3.2	3.0	3.6	3.9	-0.1	-0.1	3.3	3.6	3.7
Advanced Economies	1.4	1.3	2.2	2.3	0.0	0.0	2.1	2.1	2.4
United States	2.8	1.9	2.8	3.0	0.0	0.0	2.6	2.7	3.0
Euro Area ²	-0.7	-0.5	1.2	1.5	0.1	0.1	0.5	1.3	1.5
Germany	0.9	0.5	1.7	1.6	0.2	0.1	1.4	1.6	1.7
France	0.0	0.3	1.0	1.5	0.1	0.0	0.8	1.2	1.6
Italy	-2.4	-1.9	0.6	1.1	0.0	0.0	-0.9	0.7	1.4
Spain	-1.6	-1.2	0.9	1.0	0.3	0.2	-0.2	1.1	0.9
Japan	1.4	1.5	1.4	1.0	-0.3	0.0	2.5	1.2	0.5
United Kingdom	0.3	1.8	2.9	2.5	0.4	0.3	2.7	3.0	1.9
Canada	1.7	2.0	2.3	2.4	0.1	0.0	2.7	2.1	2.4
Other Advanced Economies ³	1.9	2.3	3.0	3.2	0.1	0.0	2.9	2.7	3.6
Emerging Market and Developing Economies⁴	5.0	4.7	4.9	5.3	-0.2	-0.1	4.8	5.2	5.3
Commonwealth of Independent States	3.4	2.1	2.3	3.1	-0.3	0.1	1.3	2.0	2.5
Russia	3.4	1.3	1.3	2.3	-0.6	-0.2	1.1	1.6	2.5
Excluding Russia	3.3	3.9	5.3	5.7	1.2	1.4
Emerging and Developing Asia	6.7	6.5	6.7	6.8	0.0	0.0	6.4	6.7	6.8
China	7.7	7.7	7.5	7.3	0.0	0.0	7.7	7.6	7.2
India ⁵	4.7	4.4	5.4	6.4	0.0	0.0	4.7	5.7	6.5
ASEAN-5 ⁶	6.2	5.2	4.9	5.4	-0.2	-0.2
Emerging and Developing Europe	1.4	2.8	2.4	2.9	-0.5	-0.2	3.6	2.5	2.9
Latin America and the Caribbean	3.1	2.7	2.5	3.0	-0.4	-0.3	1.9	3.1	2.5
Brazil	1.0	2.3	1.8	2.7	-0.5	-0.2	1.9	2.0	2.9
Mexico	3.9	1.1	3.0	3.5	0.0	0.0	0.6	4.5	2.4
Middle East, North Africa, Afghanistan, and Pakistan	4.2	2.4	3.2	4.4	-0.1	-0.4
Sub-Saharan Africa	4.9	4.9	5.4	5.5	-0.7	-0.3
South Africa	2.5	1.9	2.3	2.7	-0.5	-0.6	2.1	2.1	3.0
<i>Memorandum</i>									
European Union	-0.3	0.2	1.6	1.8	0.2	0.1	1.1	1.7	1.7
Low-Income Developing Countries	5.7	6.1	6.3	6.5	-0.3	0.1
Middle East and North Africa	4.1	2.2	3.2	4.5	-0.2	-0.5
World Growth Based on Market Exchange Rates	2.5	2.4	3.1	3.3	0.0	0.0	2.8	3.0	3.2

1. Problémy trhů rozvíjejících se zemí

so-called “fragile five” of India, Indonesia, South Africa, Turkey and Brazil

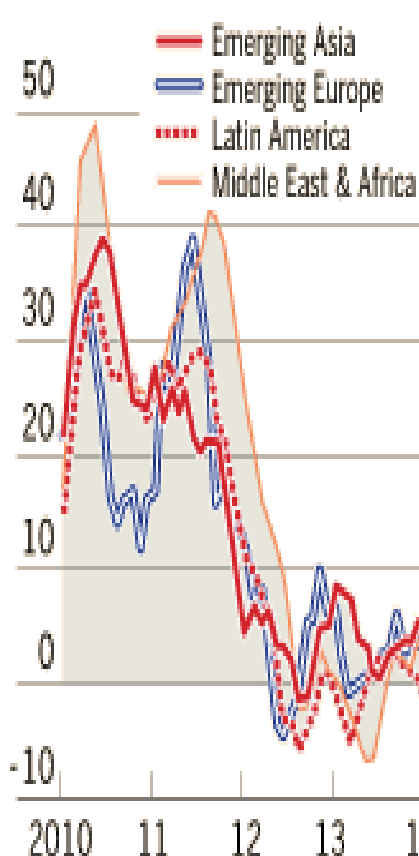
Current account balance

Four-quarter rolling basis
(as % of GDP)

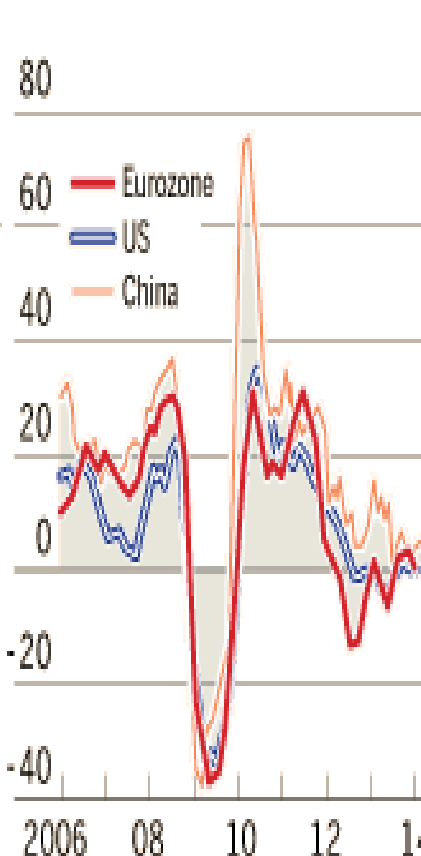

Growth in emerging market exports

By source (annual % change)

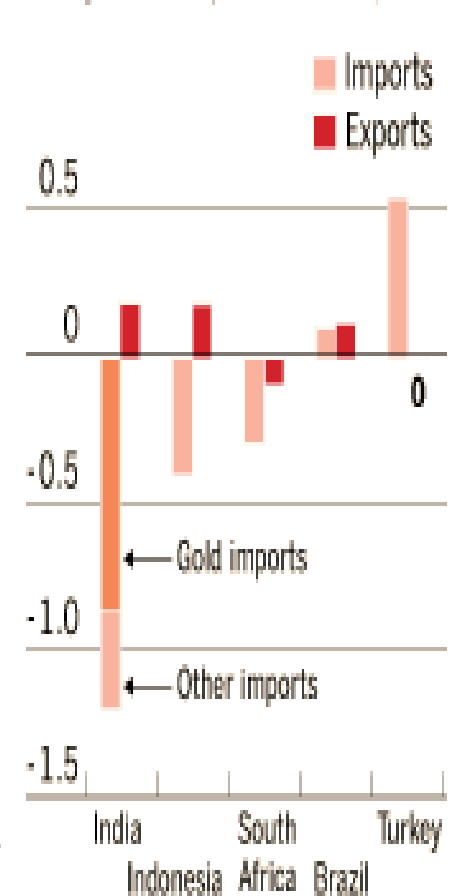

By destination (annual % change)

Change in imports/exports

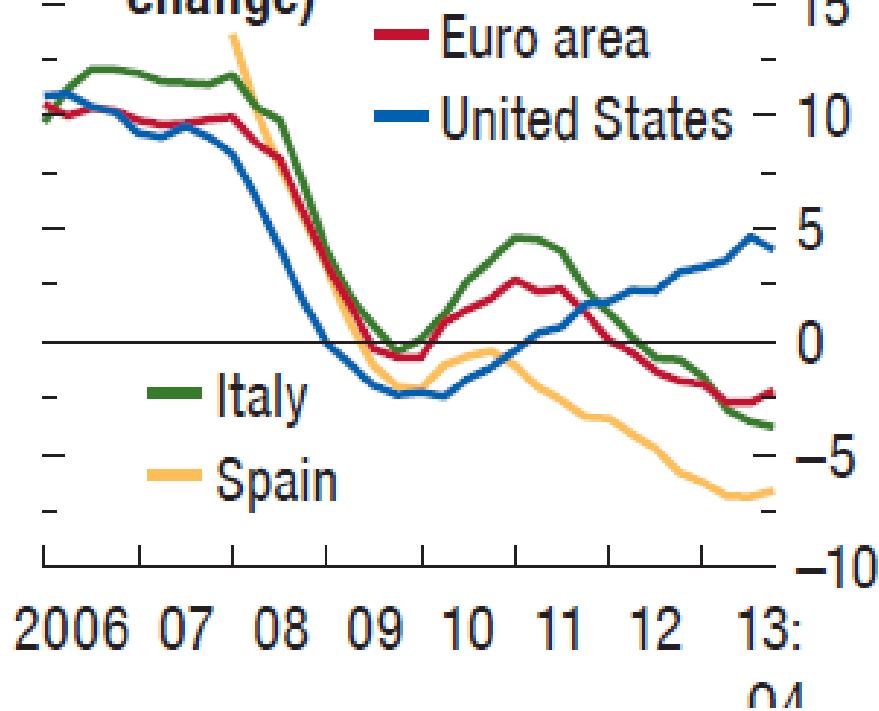
Q3 to Q4 2013 (four-quarter rolling basis, % points of GDP)

Source: Capital Economics

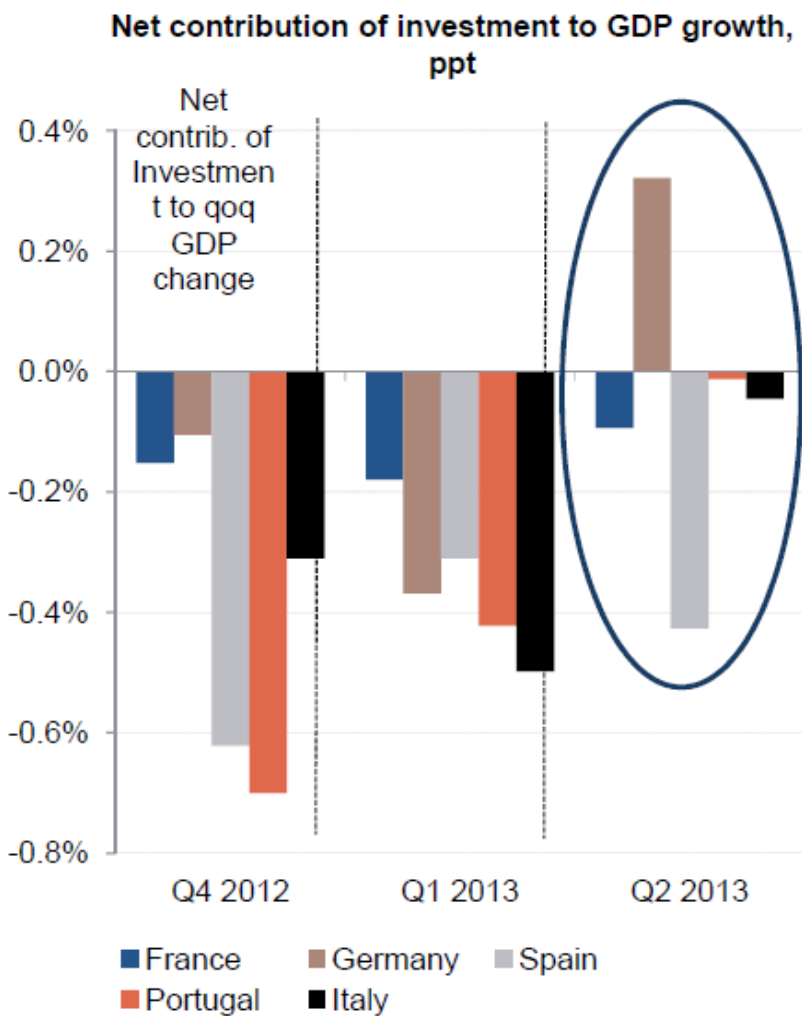
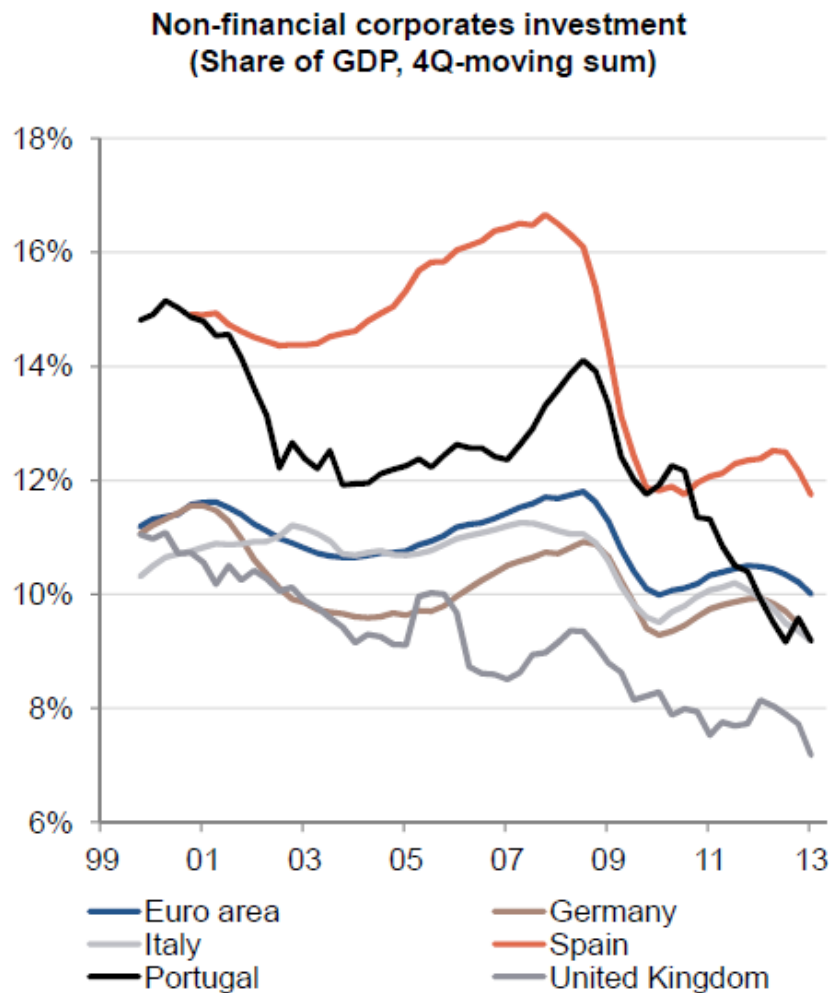
1. Největší rozdíl ve vývoji úvěrů: pokles v Eurozóně, růst v USA, nyní stagnuje

2. Nonfinancial Firm and Household Credit Growth² (year-over-year percent change)

Zdroj: MMF (duben 2014)

1. V Evropě se zpomalilo podnikové investování (nikoliv v USA) nejistota politik podryvá ochotu investovat dotýká se též energetiky

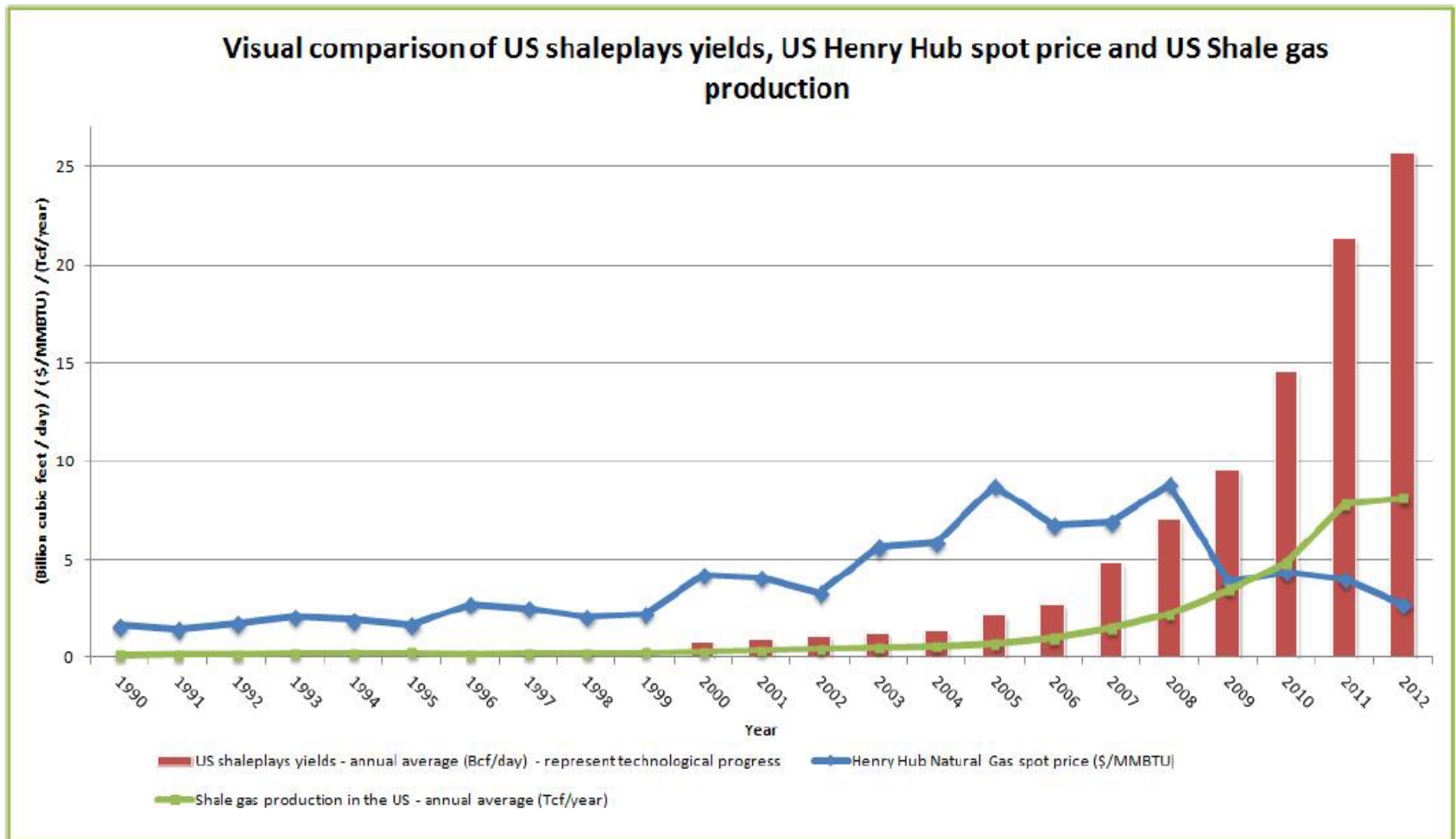
1. Co se děje v USA, že klesá deficit Obchodní bilance resp. běžného účtu. Co Evropa ?

US deficit běžného účtu klesá od svého nejhlubšího bodu 6 % 2006
Zdá se, že se vrací na úroveň běžné uprostřed 90.let na úrovni 1-1.5 %.
Oživuje se domácí průmysl a přitahuje FDI mnohem více

-Také v EU jsou obchodní války s Čínou zažehnány (obchod se solárními panely, s vínem)

- Problém Ukrajina - 1 % přímého českého vývozu
- zpomalující Rusko 3.3% přímého českého vývozu
- Ale jsou i nepřímé vývozy přes Německo ...

2. Radikální změna : břidlicový plyn v USA – produkce a ceny Plyn nyní důležitější než uhlí jako US energetický zdroj

Source: Microsoft Excel graphs from data: EIA annual Energy Outlook (2013), BP Statistical Review of World Energy (2013)

➤ V plynu USA po padesáti letech opět v plynu soběstačné a ceny mimořádně nízké díky břidlicovému plynu. Po desetiletích se v USA odtrhl vývoj ceny plynu a ropy, který byl dříve svázán. Míra energetické soběstačnosti 18% v roce 2011 nejnížší ppo řadě let.

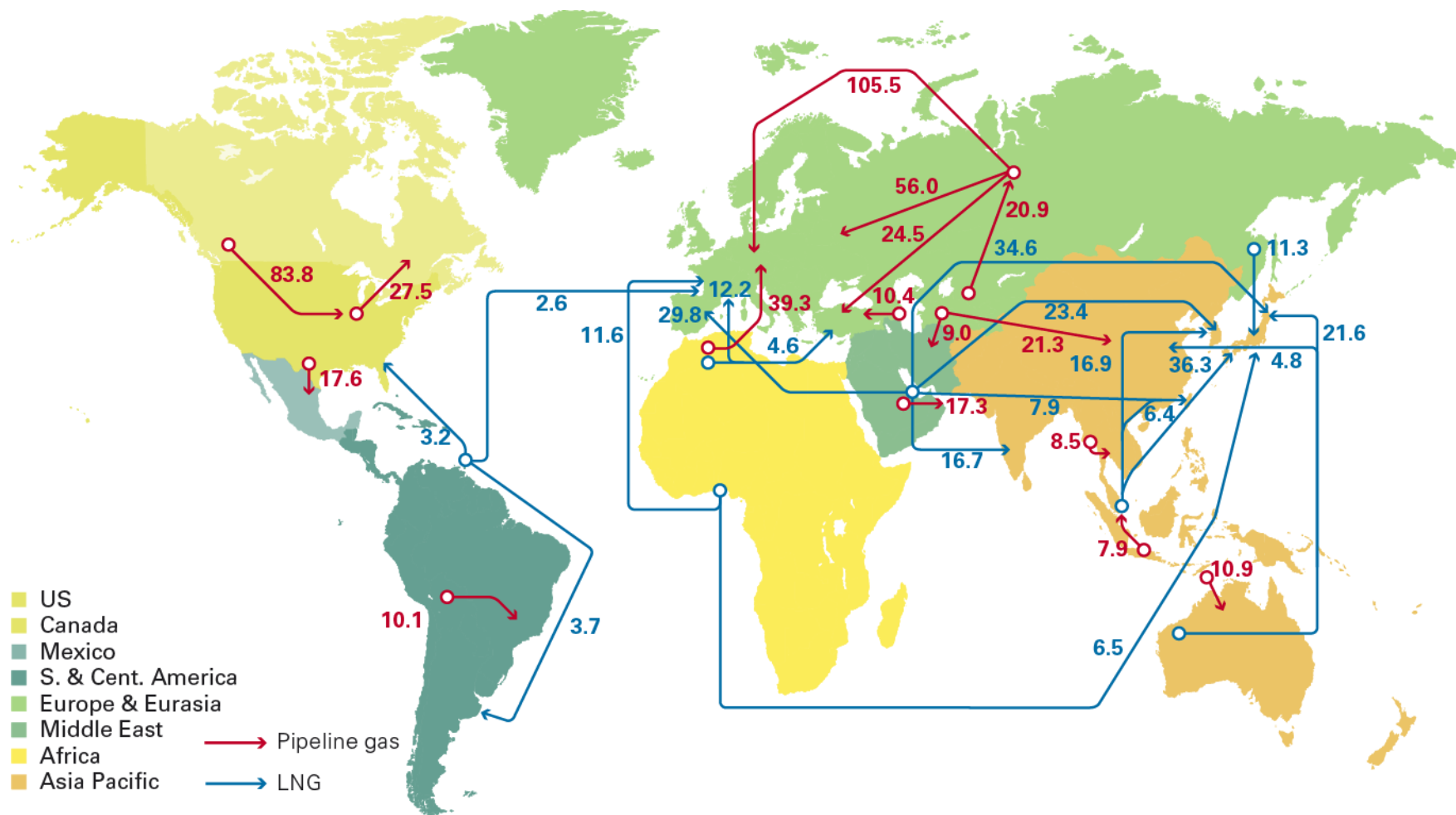
➤ ...důsledky pro pokles emise v USA (mimo Kioto), a vývoz vtlačeného US uhlí do Evropy

2. Segmentace trhu s plynem : přehled regionálních spotových cen plynu v červenci 2013 (v USD/ mmbtu) – různé drivery podle regionů

Source: Waterborne, US FERC (prices as at 7th June)

2. Radikální změna : Kdo produkuje a spotřebovává plyn ...významný zdroj energie: globální toky plynu v roce 2012 (v mld m3 dle BP)

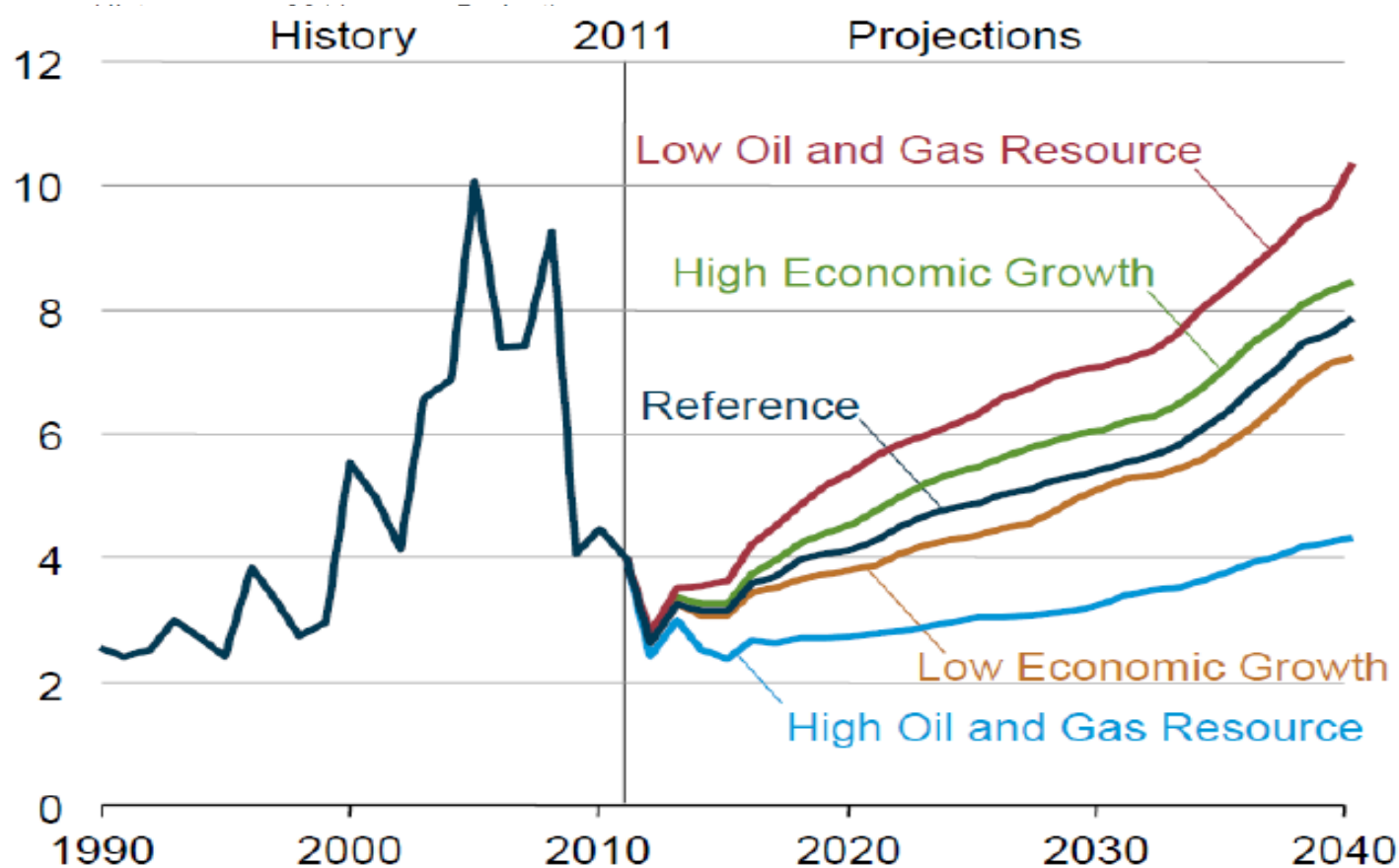
Source: Includes data from Cedigaz, CISStat, GIIGNL, IHS CERA, Poten, Waterborne.

➤ V plynu USA po padesáti letech opět v plynu soběstačné a ceny mimořádně nízké díky břidlicovému plynu. Po desetiletích se odtrhl vývoj ceny plynu a ropy, který byl dříve svázan. Geostrategické souvislosti pro situaci v Rusku a přítomnost USA na Blízkém východě. ...Toky LNG do Japonska zřejmě oslabí pbnovení provozu JE v Japonsku..

➤ ...důsledky pro pokles emisi v USA (mimo Kjoto), a vývoz vytlačeného US uhlí do Evropy

2. Segmentace trhu s plynem a výhled cen plynu v US, EU nespasí

Figure 5: Annual average Henry Hub spot prices for natural gas in five cases, 1990-2040 (2011 dollars per million Btu)

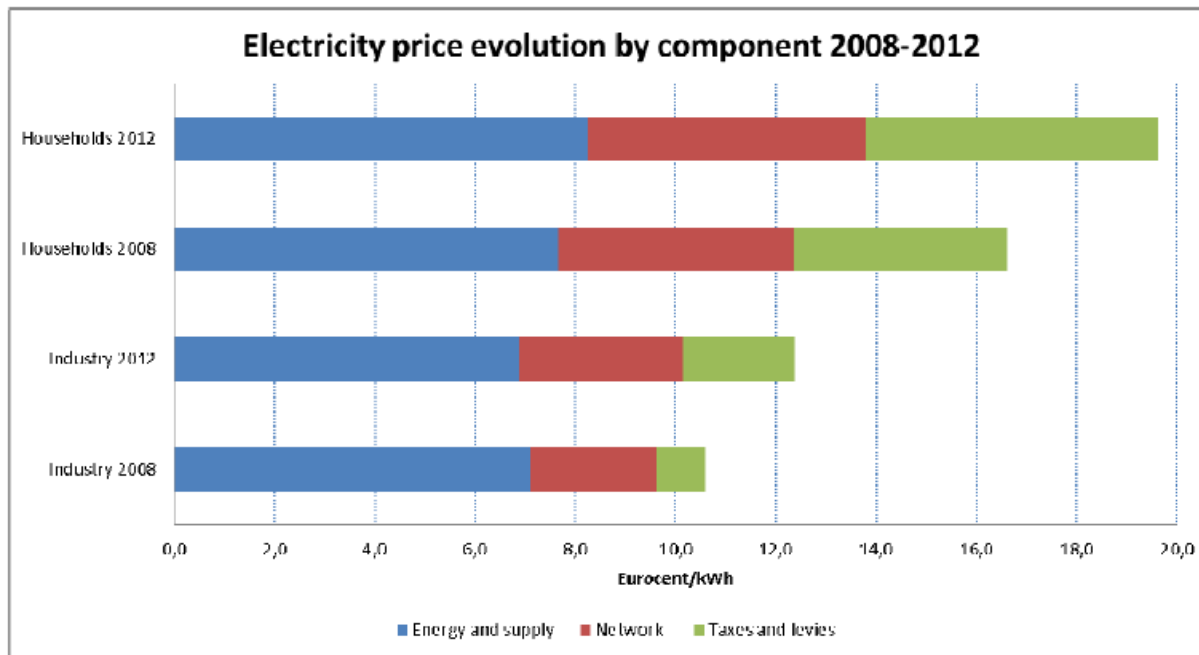

Source: EIA Annual Energy Outlook (2013)

2. A co MOCeny elektriny v EU, stále rostou díky daním a OZE poplatkům

Box 2: Changes in EU weighted average retail electricity prices for households and industrial consumers in the period 2008-2012.

Gas and electricity prices (including taxes and charges) for industrial consumers have increased by 3.3% and 15% respectively during the period 2008 to 2012 whilst those for households have increased by 13.6% and 18%.

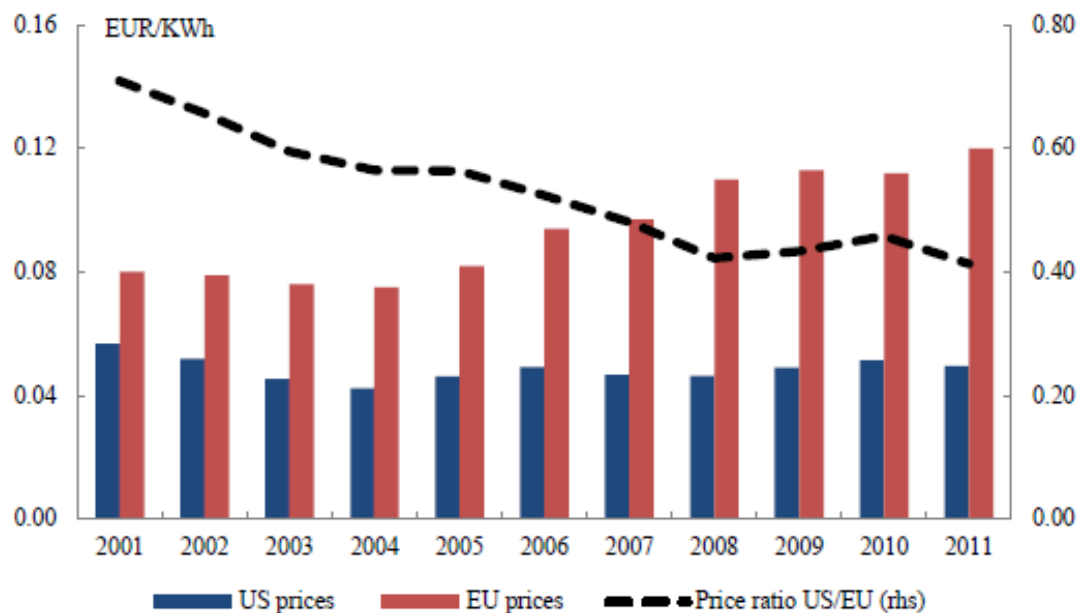

Source: Eurostat. Includes taxes in the case of households; excludes VAT and other recoverable taxes in the case of industry, other industry exemptions are not included (not available).

Source: EU Climate and Energy draft (leden 2014)

2. Vzestup cen elektřiny v EU oproti cenám v USA, velká konkurenční nevýhoda oproti oživenému průmyslu v USA, navíc nejen globální trh , ale i EU trh nehomogenní, segmentován s různou úrovní cen

Graph I.2.8: End-user electricity prices for industry

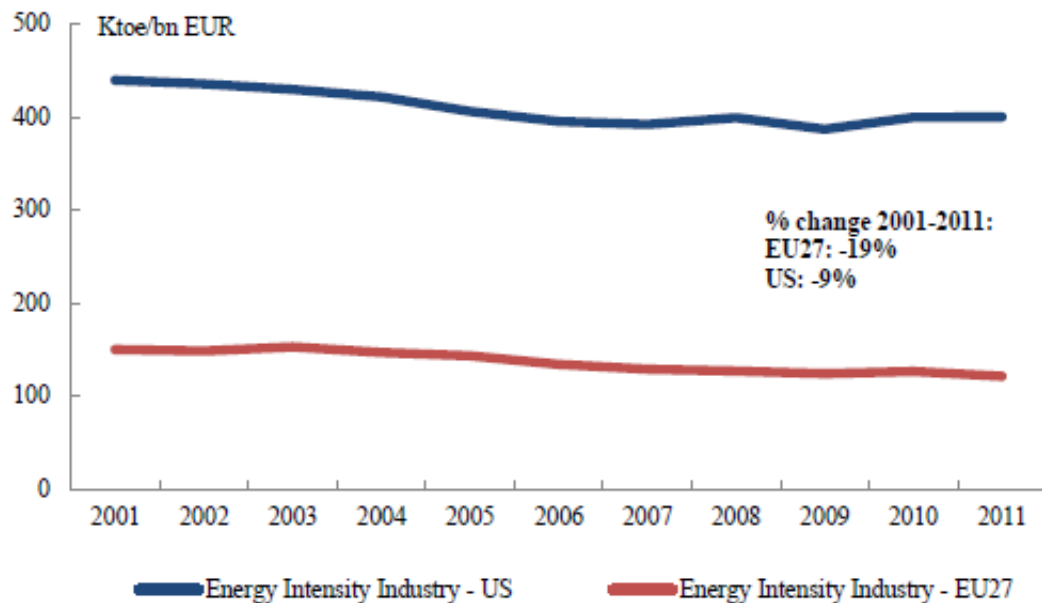

Note: For the EU prices refer to average of consumption bands le lf lg until 2007, after 2007 consumption band ID. Prices are nominal and the exchange rate used is from the OECD. For the US no consumption band was available. 2011 provisional data. Taxes are included.

Source: Eurostat and Energy Information Administration.

2. Vzestup cen elektřiny v EU oproti cenám v USA, velká konkurenční nevýhoda oproti oživenému průmyslu v USA kompenzována nižší jednotkovou spotřebou

Graph I.2.10: Energy intensity of industry

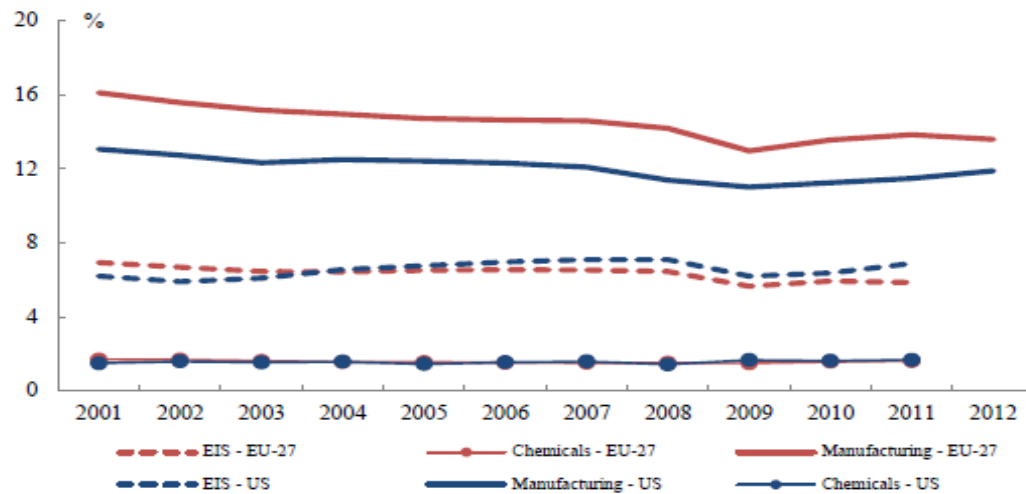

Note: Final energy consumption industry divided by gross value added in 2005 reference year, ktoe in billion of euros.

Source: Eurostat, Energy Information Administration, Bureau of Economic Analysis USA.

2. Vzestup cen elektřiny v EU oproti cenám v USA, velká konkurenční nevýhoda oproti oživenému průmyslu v USA má být kompenzována nižší jednotkovou spotřebou díky poklesu energeticky intenzivní výroby – dopad na ČR zatím neřešen, němcí řeší vyjímkou z placení RES ?

Graph I.2.11: Share of some Energy Intensive Sectors (EIS) and share of Manufacturing in GDP - 2001-2012

Note: For the EU-27 energy intensive sectors include Fabricated metal products, Basic metal, Other non-metallic mineral products, Chemicals and chemical products, Coke and refined petroleum products, Paper and paper products, Mining and quarrying.

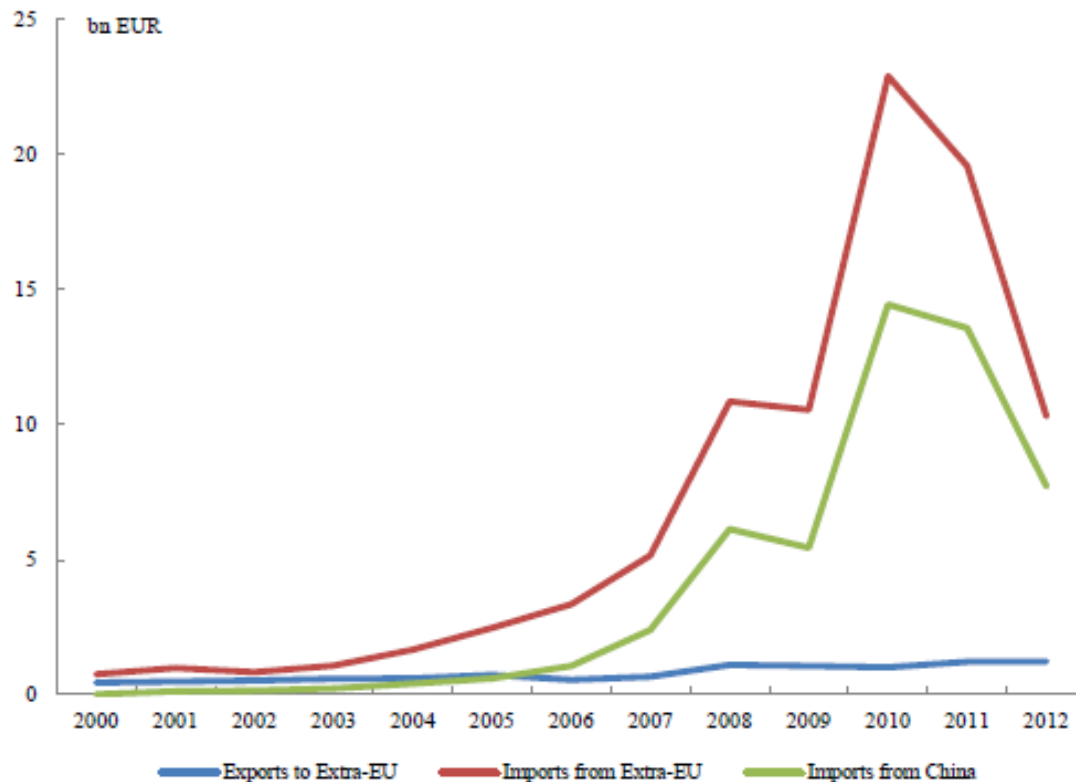
For the USA, energy intensive sectors include Mining, Non-metallic mineral products, Paper products, Petroleum and coal products, Chemical products, Primary metals, Fabricated metal products.

Source: Own calculations on Eurostat and US Bureau of Economic Analysis.

Source: EU Climate and Energy draft (leden 2014)

2. Řešení v exportu RES zařízení ? Solární panely : Hluboký obchodní deficit EU...

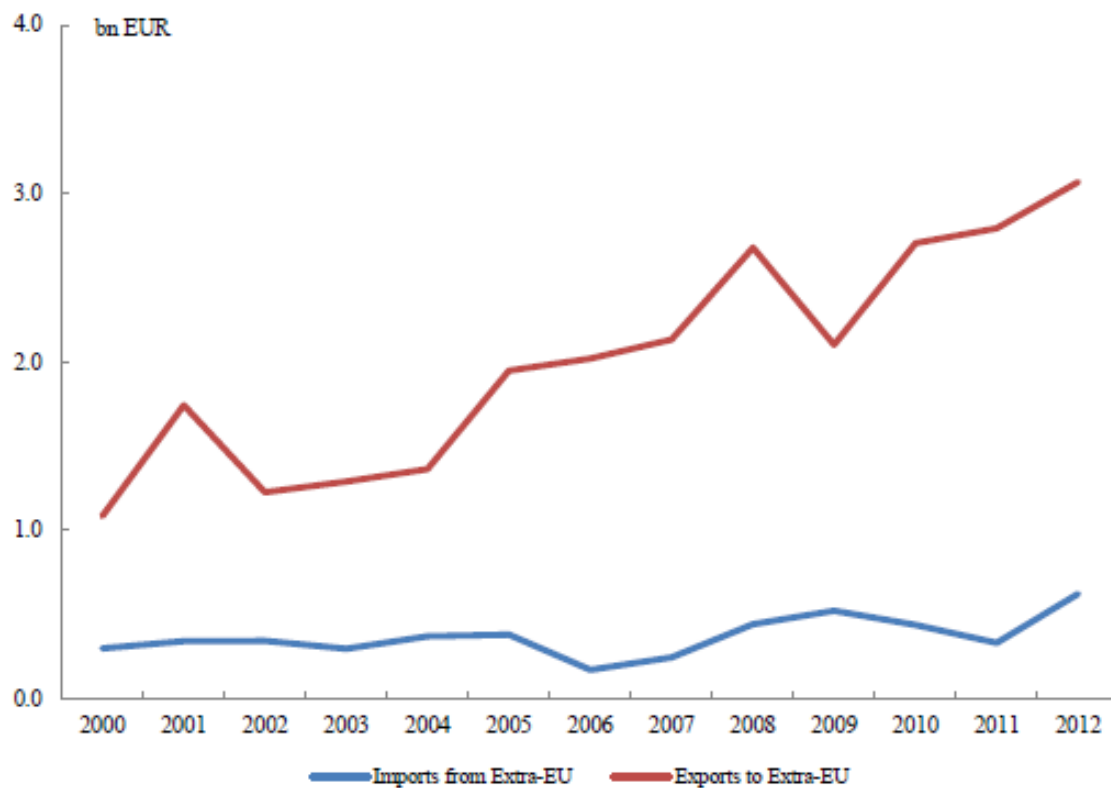
Graph III.2.1: EU-27 exports and imports of solar components from Extra-EU

Source: Commission Services based on Eurostat database.

2. Řešení v exportu RES zařízení ? Obchodní přebytek větrné elektrárny...

Graph III.2.2: EU-27 exports and imports of wind components from Extra-EU

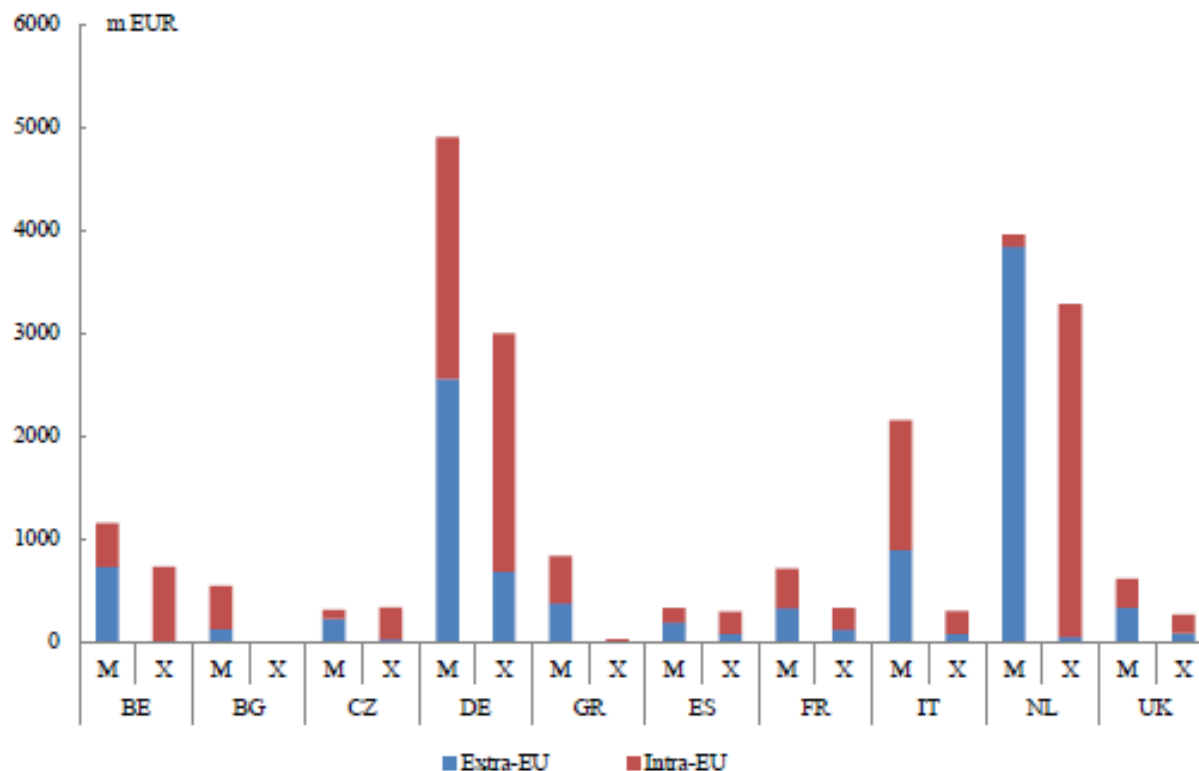

Source: Commission Services based on Eurostat database.

Source: EU Climate and Energy draft (leden 2014)

2. Řešení v exportu RES zařízení ? Podle zemí...CR ok ve větrných el.

Graph III.2.3: EU Member States intra and extra-EU imports (M) and exports (X) of solar components and equipment in 2012

Source: Commission Services based on Eurostat database.

2. A co jádro ?

Pojem jaderné energie jako součást nízkoemisního / nízkouhlíkatého zdroje se v současném mimořádně špatně zpracovaném obsáhlém návrhu EU klimaticko-energetického balíčku 2030 objevuje jen v několika zmínkách (aby neprovokovala)...

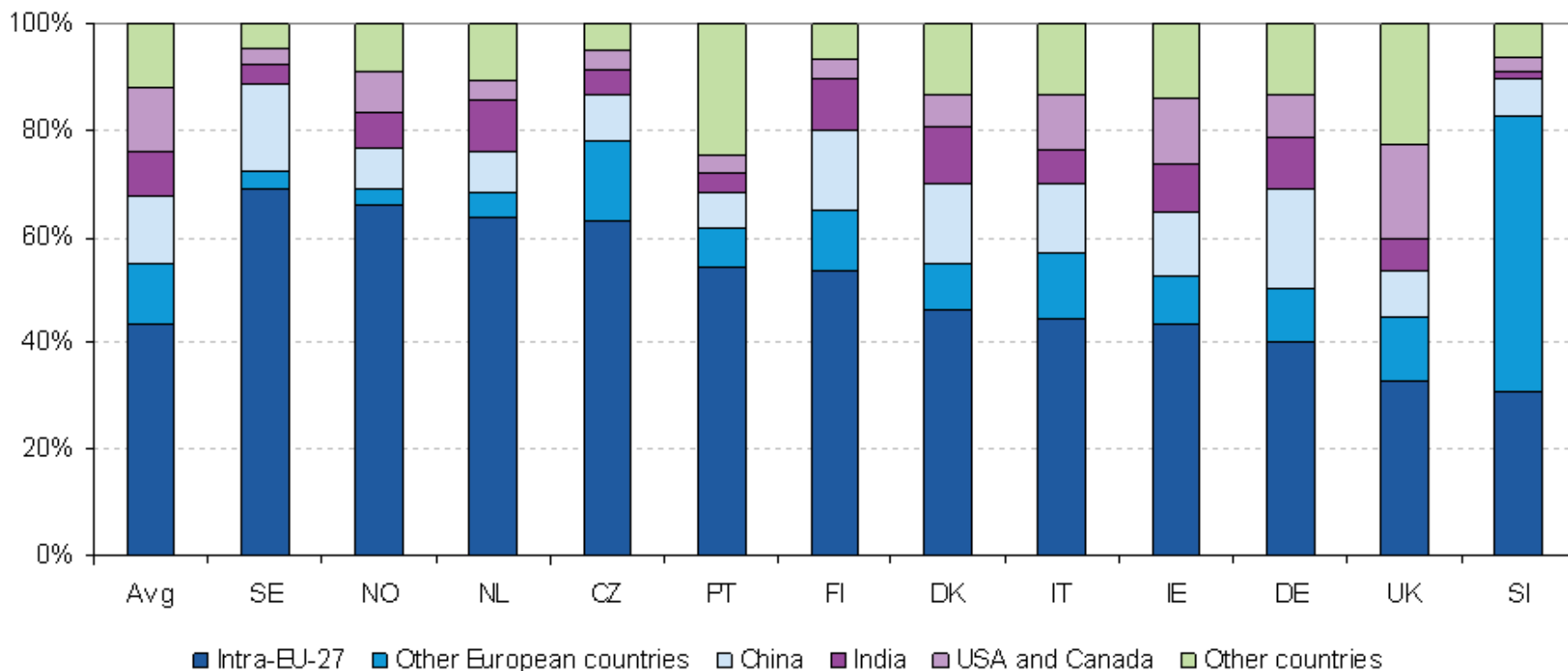
... ale připravovaná EU regulace oblasti jaderné energie může zpřísněním nároků (nuclear safety, unlimited liabilities – pojistky) tento zdroj výrazně zdražit s důsledky pro novou výstavbu či dokonce omezit efektivní fungování stávajících kapacit. Důležité znovu prodiskutovat v EU.

[Japan opens door to restart nuclear plants](#) FT 25.2.2014

3. Musíme zafixovat dynamickou konkurenceschopnou pozici českých podniků v „globálních hodnotových řetězcích“

Důležitým znakem globalizace je, že podniky rozkládají své produkční procesy do různých obchodních jednotek, které následně rozmisťují po světě tak, aby dosáhly maximální efektivity a zvětšily rozsah pokrytí nových trhů./or new markets. To se týká tzv konceptu globálních hodnotových řetězců a mezinárodního sourcingu. (Viz iniciativa OECD-WTO). **Pozor na dopady unit energy costs.**

Cíle mezinárodního sourcingu – podíl klíčových aktivit a podpůrných funkcí realizovaných prostřednictvím mezinárodního sourcingu (%), 2009

5. Nevyhnutelný důsledek - snížení ratingu S&P 2012 po Creditwatch warning
– Proč ? Řešením není jen AUSTERITY ale zvýšení COMPETITIVENESS

Podobně jako Standard & Poor's 2012, vidím **krizi veřejných financí v širším kontextu mezinárodní konkurenceschopnosti**

„Ačkoliv chápeme nedostatek fiskální prozíravosti jako hlavní faktor přispívající k vysokým veřejným dluhům v některých zemích jako Řecko, věříme, že **klíčovým problémem pro Eurozónu jako celek je rostoucí rozdíl v konkurenceschopnosti mezi jádrem a tzv. periferií.**

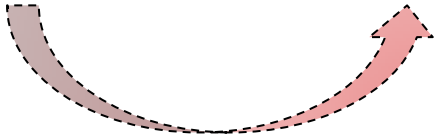
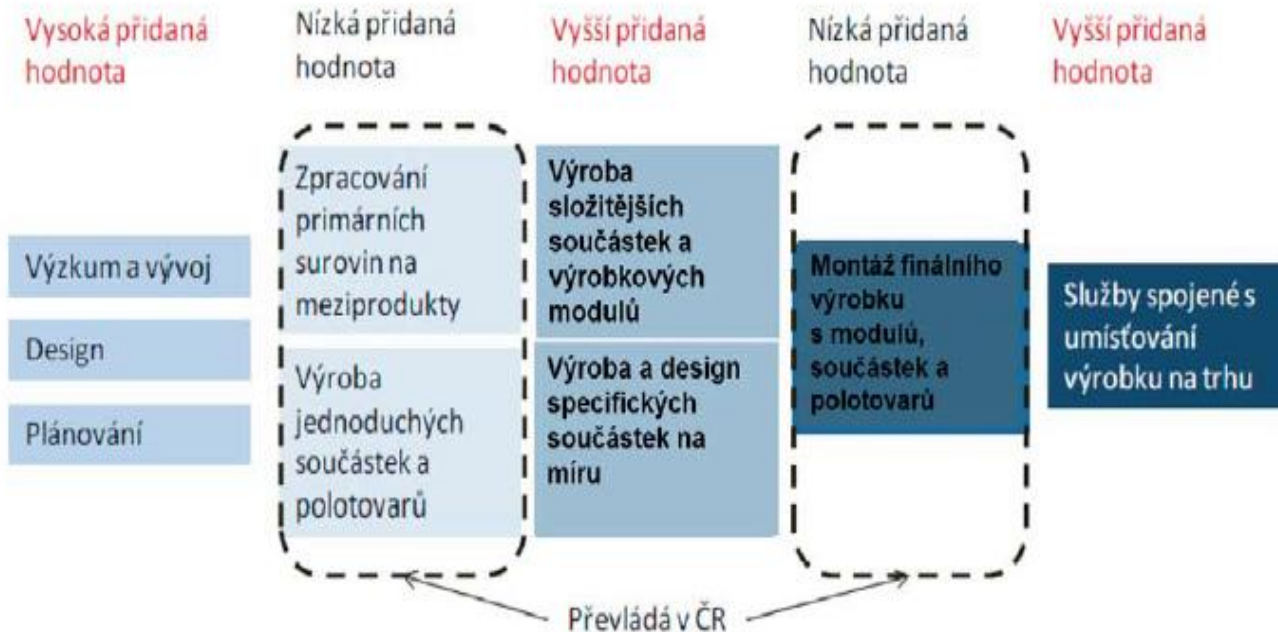
Spolu s rychlým nárůstem rozvah evropských bank to vedlo k velkým a rostoucím vnějším nerovnováhám, projevujících se ve velikosti nerovnováhy finančních sektorů mezi čistými exportéry bankovních systémů a čistých importérů“

4. Snaha o posun českých podniků v hodnotových řetězcích

Pozice ČR v hodnotových řetězcích

Chceme vytvořit podmínky a služby, které českým exportérům umožní posunout se výše v hodnotových řetězcích výroby.

Tento aspekt proexportních činností vyžaduje nejsilnější posílení orgwaru – tj. koordinace jednotlivých politik a využívání jejich synergií.

Sem bychom se chtěli přesunout...

V tomto segmentu dochází k posunu českých producentů

Sem bychom se chtěli přesunout...ale tady nejvíce selháváme

4. ICC ČR: spolupráce českých firem s Organizací islámské spolupráce (OIC)

ICC East-West Business Forum 2012 (18. – 19. září 2012, Praha, MZV)

- 250 účastníků z 30 zemí v Černínském paláci
- Obsah: potenciál vzájemné obchodní spolupráce mezi ČR a členskými zeměmi OIC, prezentace obchodních a investičních příležitostí v oboru energetiky, strojírenství, infrastruktury vodohospodářství, zdravotních zařízení...
- www.ewbf.cz

Islamic banking conference (29. květen 2012, Praha, ČNB)

- Spolupráce ICC ČR s ambasádami členských zemí OIC v Praze pod vedením velvyslance Turecké republiky J.E. Cihada Erginaye
- Obsah: představení islámského bankovního systému a jeho principů
- 200 účastníků

...spolupráce podpořena sérií teritoriálních setkání (i s novými českými velvyslanci) ohledně podmínek podnikání v Jordánsku, Uzbekistánu, Kazachstánu, Pákistánu, Iráku, Malajsii atd...

4. East-West Business Forum 2013: EMERGING AFRICA

...ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí...

- hlavním cílem akce byla podpora českého vývozu a investic do vybraných zemí **AFRIKY**
- Egypt, Etiopie, Tunisko, JAR, Senegal, Rwanda, Gabon, Maroko, Alžírsko...
- součástí konference byla prezentace možností financování obchodu s africkým regionem (ADB, EBRD, ČEB, EGAP...)

East-West Business forum
2 0 1 3

25. – 26. 9. 2013

Černínský palác

www.ewbf.cz

4. East-West Business Forum 2014: LATIN AMERICA

...ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí...

- hlavním cílem akce bude podpora českého vývozu a investic do vybraných zemí **Latinské Ameriky**
- Brazílie, Argentina, Mexiko, Peru, Venezuela, Chile, Kuba,...
- součástí konference bude prezentace možností financování obchodu s LATAM regionem (ČEB, EGAP, OECD, EXIMBank...)

East-West Business forum

2 0 1 4

14. – 15. 10. 2014

Černínský palác

www.ewbf.cz

Kontakty

[Institut ekonomických studií](#)

[FSV UK](#)

[Opletalova 26, Praha 1](#)

mejstrik@fsv.cuni.cz

<http://ies.fsv.cuni.cz>

[EEIP,a.s.](#)

[chairman](#)

[Thunovska 12, Praha 1](#)

Michal.mejstrik@eeip.cz

<http://www.eeip.cz>

The world business organization

International Chamber of Commerce ČR

Chairman

[E-mail: mejstrik@icc-cr.cz](mailto:mejstrik@icc-cr.cz)

www.icc-cr.cz